

Sölan av Havsbrún

Kendu seg kroystar at selja til danska felagið

Føroya Fiskiðnaður var bangin fyrri, at alt virkseimið hjá Havsbrún fór at enda á útlenskum hondum

Tað er stórir munur á, hvussu sakførarin hjá Faroe Seafood greiðir frá gongdini í málinum um partabrevini, sum Føroya Banki átti í Havsbrún, og tí askoðan, sum hin parturin hevur upp á gongdina í málinum.

Faroe Seafood stevni, tí teir kenna seg snyttar í einum vánaligum handli, sum teir onga avirkan hava havt á. Teir stevnu hava alment einki sagt enn, men sambært væl vitandi keldum, sum vit hava tosað við, so er askoðanin hjá teimum stevnu, at teir kendu seg kroystar at selja til Brøðrene Bylling í Christiansfeld. Gjördu teir ikki tað, so metti nevndin í Føroya Fiskiðnaði, at møguleiki var fyrri, at meirilutin av partabrevunum í Havsbrún varð seldur fremmandum felag - kanska størsta kappingarneytanum hjá Havs-

brún á føroyska alifóðurmarknaðinum.

Søgan hjá Fiskiðnaði

Sambært okkara keldu hava teir stevnu eina aðra frágreiðing um gongdina í málinum, enn hana, sum sakførarin hjá Faroe Seafood hevur nýtt, tá hann skrivaði stevningina:

Í november 1993 vóru samráðingar millum Føroya Banka og Føroya Fiskiðna um partabrevini, sum Føroya Banki gjøgnum partafelagið 1/3 1991 átti í Havsbrún. Føroya Fiskiðnaður hevði keypsrætt til partabrevini fram til árslok 1993. Keyprisurin var í opsjónini avtalður at vera í minsta lagið 5 milliónir og í mesta lagið 6,5 milliónir krónur.

Undir samráðingunum legði Føroya Fiskiðnaður upp til, at teir keyptu ein part,

at fuglfirðingar keyptu ein part og at Havsbrún keypti ein part sum eginpartabrev.

Bankin segði kortantí til hesa loysnina, og sambært okkara keldu, so var bankin so fortørnaður yvir uppskotið, at hann boðaði frá, at um Føroya Fiskiðnaður trumfaði rættin, sum lá í opsjónini um at keypa íggjøgnum, so fór bankin at siga allar kreditveitingarnar til Havsbrún upp.

Hetta eru stór orð, sum skulu standa sína roynd, tá málið verður víðgjört í rættinum, og tað er tí eingin ivi um, at hetta so ella so fer at koma fram undir rættarsakini og skal standa sína roynd.

Bankin broytti støðu

Í fyrsta umfari gjördu Føroya Fiskiðnaður ikki nýtslu av opsjónini. Tá eingin onnur loysn varð

funnin, sum báðir partar kundu taka undir við, varð avrátt at leingja opsjónina fram til 30. juni 1994.

Í mai mánaða 1994 spurdi Føroya Fiskiðnaður seg fyrri, hvussu fór at vera við partabrevunum, men teir fingi einki svar frá bankanum.

Fiskiðnaður spurdi seg fyrri aftur í juni mánaða, og tá fingi teir at vita, at bankin hevði ikki víðgjört spurningin, men hann fór at verða víðgjört við vælvild.

Longu dagin eftir seinna fyrispurningin kom svar frá bankanum, og tað var í eygunum á Føroya Fiskiðnaði ikki serliga vinarligt. Bankin skjeyt upp, at opsjónin datt burtur. Tað vil siga, at bankin kundi selja sín lut til annan keypara uttan at partaeigararnir í Føroya Fiskiðnaði blandaðu seg uppi. Samstundis varð

sagt frá, at bankin hevði keypara, sum var sinnaður at gjalda 6,5 milliónir krónur.

Faroe Seafood upp á spæl

Føroya Fiskiðnaður fekk ongan við formliga at vita, hvør tað var, sum hevði bjóðað upp á partabrevini hjá Føroya Banka í Havsbrún, men okkara kelda sigur, at teir kortini frættu, at tað var Faroe Seafood, sum bjóðaði imóti felagnum, teir áttu part í.

Í hvussu so er var tað hetta, sum gjördu, at nevndin í Føroya Fiskiðnaði setti seg í samband við Brøðrene Bylling.

Faroe Seafood átti helmingin av partabrevunum í Føroya Fiskiðnaði ella tridringin í Havsbrún, og um teir nú keyptu ein tridring afturat, so hevði tað borið í sær, at Faroe Seafood átti tveir tridringar í Havsbrún. Tað hevði givið teimum allan avgerðarrættin í Havsbrún.

Leiðslan í Føroya Fiskiðnaði sá ikki burtur frá møguleikanum, at Havsbrún so kundi verið partur av handli við útlenskum keypara, sum kanska hevði lagt stóra upphædd á borðið, fyrri at fáa fatur á einastu alifóðurverksmiðjuni í Føroyum.

Neyðloysnin

Sambært okkara keldu var hetta orsök til, at Føroya Fiskiðnaður vendi sær til Brøðrene Bylling í Christiansfeld. Um vanligu lánsvaitararnir ikki vildu figgja, tá Føroya Fiskiðnaður ætlaði at gera nýtslu av opsjónini, so bar tað teimum ikki til at keypa.

Brøðrene Bylling er gamal samstarvsfelagi hjá Havsbrún, bæði tekniskt og kommersielt. Teir mundu vera áhugaðir í, at samstarvið helt fram, og tá Føroya Fiskiðnaður vendi sær til teirra, vóru teir sinnaðir at keypa partabrevini hjá Føroya Banka. Teir lögdu pengarnar á borðið, og soleiðis lagaði tað seg, at Føroya Fiskiðnaður hevði møguleika at gera nýtslu av rættinum, sum teir høvdu, at keypa partabrevini, sum Føroya Banki átti í Havsbrún.

-nes

Landsnevndin í Verkamannafylkingini hevur mist tolið:

Nú skulu tingfólkini gera tað, tey vórðu vald at gera

- Hetta ber ikki til longur. Fylgir tingmanning okkara ikki landsnevndini, verður hon koyrd úr fylkingini, sigur Luitjen Apol, landsnevndarlimur úr Havn

Bert faar dagar eftir at stuðlar hjá Verkamannafylkingini í Suðuroy komu við eini ordilgari breiðsðu móti tingmanning síni, ger stárv- og landsnevndin hjá fylkingini nú vart við seg.

Og tað er so avgjört ikki fyrri at verja tey fólkavaldu móti ábreiðslunum úr Suðuroy!

-Vit átala-

Í eini fundarsamtykt verða hesar átalar móti Ola, Ingeborg og Kristiani settar fram:

- Vit átala, at okkara fólkavaldu ikki innbraga landsnevndina, tá ymisk stórmál koma fram.

- Vit átala, at okkara fólkavaldu ikki fylgja fleiri áheitanum frá landsnevndini um at halda persónlig viðurskipti uttan fyrri fylkingararbeiði. Enn eina ferð skal verða heitt á okkara fólkavaldu um at velja sær talsfólk fyrri tey ymisku málsekin. Eisini at velja sær formann á tingi. (Sum kann ganga upp á skift).

- Vit átala, at okkara fólkavaldu í fylkingini ikki hava mótmælt, at vit onki umboð eiga í teirri kanningarnevnd, id lögtingið hevur sett at kanna egin viðurskipti.

Serliga loftingin

Men tað er serliga loftingin av Fiskaseluni, sum hevur fingið ílt í landsnevndina.

Um hetta verður sagt:

- Harðast av øllum átala vit, at okkara fólkavaldu nú ganga við til at Framtaksgrunnurin, hvørs endamal var at útvega nýggj arbeiðsplass, nú verður nýttur til at -tippa hol- fyrri at nýta orðini hjá lögmanni, tá hesin ávaraði imóti just hesum sama.

Undanfærslan um, at nevndin í Framtaksgrunninum er suveren, og at lögtingið er onki kann gera, er ov vánalig.

Hvat um grunnurin metti at 50 mió. ikki var nóg mikið til hesa bjarging? Um nú 200 mió. vóru neyðugar til

bjargingina? Kundi so heldur einki verið gjört?

Vit mótmæla, at reglugerðin fyrri Framtaksgrunnin verður tulkað og toygð av Nyrup og Joensen, soleiðis at hon gongur beint imóti sínum endamáli at útvega nýggj arbeiðsplass.

Tað sær ikki mætari út

enn, at politikkurin hjá fyrrverandi landsstýrum - at almennur peningur skal bjarga privatum fyrirkom - heldur fram eisini undir hesum landsstýrinum. Hetta var ikki málsetningurin hjá Verkamannafylkingini. Harmiligt at vit tverri eru noyðd út í fjølmíðlarnar á

henda hátt. Men vit siggja tverri ongan annan møguleika, endar starvs- og landsnevndin hjá Verkamannafylkingini hesa fundarsamtykt.

Kanska koyrd úr

Í hesi nevnd sita umboð fyrri øll valdemi uttan norðoyggjar, har tað framvegis ikki hevur eydnast fylkingini at skipa seg.

Tað er Luitjen Apol, sum umboðar størsta valdemið - suðurstreymoy.

Vit hava spurt hann hvat endamálið er við alment at seta fram so harðar átalar.

- Tað er fyrri at boða frá, at hetta ikki ber til longur, sigur hann. Tingmanningin kann ikki bara gera sum hon vil.

- Hvat hendir, um tey ikki akta landsnevndina?

- So er einki at gera uttan at koyra tey úr fylkingini. Tað ber ikki til at vit hava umboð á tingi sum gera nakað heilt annað enn tað, fylkingin vil hava tey at gera, sigur hann.

- Hvat hendir so við fylkingini?

- Hon heldur fram. Vit fara framvegis at gera vart við okkum, hóast vit ikki hava nakran sum umboðar okkum á tingi.

- Tey trý missa okkara stuðul, og gerast leysgangerar.

Ikki dagar imillum

Í yvirlysingini frá veljarum úr Suðuroy í farnu viku, varð tikið undir við fleiri av sjónarmiðunum hjá Ingeborg Vinther. Tað var meira hinum tingfólkunum, á breiðslurnar vóru vendar imóti.

Men landsnevndin tekur ikki dagar imillum síni umboð á tingi. Hon vil hava at tey skipa seg, so tey standa sum ein maður - eitt nú við at velja sær ein formann á tingi.

s-s